

DENÍKY DUŠE ANEB ZÁPISKY SAMOTY

Josefína Rozhoňová

Máte právo mě nenávidět. I já se k smrti nenávidím. A jestli mě milujete, znamená to jediné – neznáte mě. Každý, kdo mě zná, mě nenávidí. Nezasloužím si vaši lítost. Nezasloužím si ani rychlé sprovození ze světa, i když by to asi bylo nejlepší. Ne pro mě, ale pro ty, kterým jsem společnicí.

Jsem Samota.

Čtvrtek

Dneska mě Radost vytáhla ven. Nechápu, jak jsem to mohla dovolit, jak se to mohlo stát. Byla tak nadšená, že jsem povolila v ostražitosti a dovolila, aby se její děsný optimismus přenesl i na mě.

Slunce se lživým úsměvem ve tváři hlásalo, že svět je bezvadný. Nikdy neuvěřím jeho přetvářce, vždy se budu pokoušet nahlédnout za zářivý závěs, za nímž se skrývá temná tvář světa. Tak jsem Radost zatáhla do malého domku na kraji města.

Byl tam chlapec. Seděl ve svém pokoji a tiše plakal, zatímco se jeho ‚milování‘ rodiče hádali ve vedlejší místnosti. Ječeli jeden na druhého a chlapec byl sám ve tmě a zoufale prosil boha o smilování. O jejich smíření, kterého se nejspíš nikdy nedočká. Protože lidé jsou sobečtí. Zajímají se jen o sebe.

Radost stála v koutku a nevěděla, co dělat. Neměla by tu být. V okně dělal chlapci společnost havran Žalu. To vypovídalo mnoho o jeho srdci, neboť u lidí, kteří jsou ‚jen‘ smutní, sedává vrána Smutku. Měl v sobě tolik nesnesitelné bolesti a utrpení.

Stála jsem tam a dívala se, jak trpí. Trpí kvůli mně. Obklopovala jsem ho ze všech stran.

Sobota

Přišel jako obvykle bez pozvání, protože věděl, že bych ho jinak odmítla. Smutek. Nejspíš se od Radosti dozvěděl o onom chlapci.

Když jsem po dlouhém ignorování klepání na domovní dveře konečně stanula na prahu, uvítal mě pár temně modrých očí. Vážných a tak nějak laskavých. Zeptal se, jestli může dovnitř a mě bylo jasné, že je mu jedno, co řeknu. Usadil se na svém obvyklém místě a spokojeně upíjel sličkový čaj. Já seděla naproti němu mlčky, dokud Smutek s klidem neodložil šálek a vážně na mě pohlédl. „Necítíš se dobře.“

„Nepovídej,“ odvětila jsem. Proč se do toho plete? Je to moje věc, co cítím. „Co mi chceš? Nemám čas ani náladu na společnost,“ řekla jsem a Smutek se pobaveně rozesmál. V tom smíchu však zaznívala i ozvěna frustrace.

„Chci ti pomoci. Nepředpokládám, že mi řekneš, co tě trápí, to málokdo dělá. Jen chci, abys věděla, že kdybys mi to *chtěla* říct, rád si tě poslechnu.“

Jen jsem se na něj výmluvně podívala.

Smutek se nenechal znepokojit, potřásl hlavou a spíš sám k sobě než ke mně pronesl: „Myslel jsem si to. Nevadí.“ Teď už mluvil ke mně: „každý si musí projít tím obdobím, bolestí a nejistotou, kdy se všechno zdá černé. Kdy hledá sám sebe a smysl své existence. Skoro jako by nic nebylo důležitější. Dokazujeme sobě, že jsme potřební. Smíření se s tím, že nejsme dokonalí a že máme určitou zodpovědnost, která nám může připadat obrovská, děsivá a hrozná. Každý to prožívá jinak. S jinou intenzitou, s jinými pocity – každý jsme jedinečný, takže je nemožné, abychom to všichni vnímali stejně. Každopádně bys měla jít mezi lidi. Měla bys vidět, že tě potřebují, protože oni tě *potřebují*. Každého někdo potřebuje. Dřív jsem si myslel, že si musíme procházet bolestí, aby ji nemuseli cítit ostatní. Teď už to ale vidím jinak. Myslím, že si můžeme být oporou.“ Odmlčel se a dlouze a vážně se na mě zadíval. Řekl mi: „Ale těžký batoh může odhodit jen jeho majitel.“

Čtvrtek

Den, kdy za mnou přišel Smutek, mohl být vzdálený pár let. A zároveň jako by to bylo včera. Pak se u mě objevil znova. Pořád ještě nechápu, jak se to mohlo stát. Nejspíš příčinou mé únavy a otupělosti jsem ztratila kontrolu nad svými činy a nechala jsem se jím vytáhnout do světa tam venku. Držel mě pevně a

nekompromisně mě vedl k jednomu z těch ubožáků utápějících se v mé existenci.

Byla to paní středního věku, zámožná. Seděla tiše ve svém bohatém salonku, na stolku před ní tančila pára z horkého čaje. Žena byla pohroužena do čtení knihy. Mračila se v přísném zamyšlení, každé slovo, jež na ni černě pohlíželo z bledých stran, mělo nějaký význam a pro ni byl důležitý každý jeden z nich. Když se dostala na konec stránky, naslinila si prsty a pokračovala dál. V pokoji bylo naprosté ticho, jen hodiny na zdi ostýchavě tikaly a pára z čaje tančila v jejich rytmu a v hudbě ticha.

„Madam?“ ozvalo se zpoza dveří.

„Jdi pryč!“ zamračila se žena.

„Ale já...“

„Odejdi! Chci být sama,“ zavolala.

Zatajila jsem dech. Chce být sama? Dobrovolně? Fascinovaně jsem sledovala, jak se v poklidu vrátila ke čtení. Nevypadala nešťastně. Právě naopak.

Překvapeně jsem se otočila na Smutek a ten se jen pousmál. Vzal mě za ruku a vedl mě dál. Ukazoval mi další a další –ty, jenž mě milovali, i ty, kteří mě nenáviděli. Bylo to těžké, ne však tak těžké, jako dřív.

Když jsme skončili naši procházku, s úsměvem mi stiskl ruku a pravil: „Teď vidíš, alespoň doufám, že jsou tu lidé, kteří by se bez tebe neobešli. Jsou tu lidé, kteří žijí pro těch pár chvil o samotě.“

Pondělí

Nechala jsem se vést náhodou, až jsem stanula na větvi vysokého dubu, z něž se na měsíc dívala rusalka. Bledýma rukama si objímala drobné nohy. A pak se s naprostým uvědoměním otočila ke mně a pronesla: „Ahoj.“

„Ty o mně víš?“ odvětila jsem nejistě. Rusalka se zasmála čistým zvonivým smíchem.

„Samozřejmě, že o tobě vím. Přeci poznám, když po mém boku stojí má nejbližší přítelkyně,“ pak se odvrátila zpátky k měsíci.

„Jsem tvá nejbližší přítelkyně?“

„Samozřejmě.“

„A tobě to nevadí?“

„Jistě že ne. Jenom kvůli tomu, že jsem sama, přece nemusím být osamělá. Právě teď za mnou přicházejí přátelé, kteří jinak přijít nemohou - třeba ty, nebo moje myšlenky.“ Pokrčila rameny a vzhledla k měsíci. „Když jsem mezi ostatními rusalkami, taky je to krásné. Ale ta radost a potěšení... jsou tak nějak na povrchu mé duše. Jako by spíš vycházeli z ostatních, než ze mě. Ale hluboce šťastná jsem tady. Sama. A přece ne.“

Mlčela a já mlčela s ní. Bylo to zvláštní. Myslela jsem, že rusalky jsou smutná stvoření, Smutek u nich často sedává a mě často vypráví jejich příběhy. Ale tahle byla jiná.

„Jak se jmenuješ?“ zeptala jsem se. S vyrovnaným klidem, který prozrazoval, že právě teď je v hlubokém zamyšlení a někde hodně daleko ode mě. „Níniel,“ řekla mi. Na mé jméno se nezeptala. Asi ho znala. Byla jsem přeci její dávná přítelkyně.

Středa

Seděla jsem se Smutkem u čaje. Vyhlíželi jsme otevřeným oknem do zahrady, kde kvetly jabloně a zpívali ptáci, když se nečekaně zvedl.

„Už odcházíš?“ zeptala jsem se překvapeně.

„Ano. Myslím, že u tebe teď není pro smutek místo.“

„To zní, jako bys mi říkal sbohem.“

Zvedl tvář k obloze, kde se líně převalovala oblaka. „Ne. Věřím, že mou přítomnost čas od času oceníš. Ale snad dávám sbohem jedné kapitole tvého života, která, alespoň si myslím, konečně končí.“

PS. Máte právo mě nenávidět. Já to pochopím. Nejsem jednoduchá. Můžete mě milovat. A já vám za to budu nesmírně vděčná. Vězte však jedno: ať už ke mně cítíte cokoli, já vás zcela bezmezně, oddaně a hluboce miluji. Budu se s vámi smát. Budu s vámi plakat. Jsem tu pro vás. Jsem Samota.

Mám ráda hvězdné nebe. Prázdné místnosti. Mám ráda odlehlé končiny.

Kdysi jsem se nenáviděla. A možná se ještě pořád trochu nenávidím. Vás ale miluji a věci teď vidím tak, že pokud nebudu mít ráda sebe, tak vám lásku dát nemůžu. Nemohu přeci dát to, co nemám